

Ved Ingstrup Sø kan man finde østersskaller i massevis.
Foto: Per Lysdahl

Blånæs ved Løkken består af aflejringer fra dengang kystlinien lå længere ude i Vesterhavet og Løkkenområdet var en del af den fjord, der dækkede Store Vildmose.
Foto: Kurt Bering

På fjorden fiskede stenaldermændene fra udhulede træstammer.
Tegning: Antikvariske Studier 6.

Syndflod i slow motion

Af Lone Beck
tlf. 98 98 01 25

LØKKEN: For 80 år siden var Løkken beboet af fiskere - for 8000 år siden af fisk. Fra år 6000 til år 2000 f. Kr. var området en del af den fjord, der dækkede Store Vildmose, og sporene af denne fortid ses stadig tydeligt i terrænet.

For godt 8000 år siden blev klimaet varmere og indlandsis smeltede rundt omkring på jorden. Det medførte en hel lille syndflod: Havspejlet steg 28 meter, men det tog 580 år, så det var en syndflod i slow motion.

Langsomt blev Vildmosen oversvømmet af det såkaldte Littorinahav, der også stak en arm ud til Løkken og ind i landet igen forbi Børglum.

Konturerne efter fjorden ses i dag flere steder i området. Den dybe kløft mellem Børglum og Vrensted er ikke til at tage fejl

af, og der er andre, omend knap så markante lavninger mellem Løkken og Nr. Lyngby og langs Løkkensvej, bl.a. ved Tovbro.

Undertiden støder man også på andre »beviser«, f.eks. kan man finde masser af østersskaller ved Ingstrup Sø, som også var en del af Vildmosefjorden.

Da Nr. Lyngby Renseanlæg blev bygget, fandt man flintredskaber, og arkæologerne har fundet masser af stenalderboplads langs de vendsysselske fjorde.

Den tids vendelboer levede af jagt og fiskeri. Bytedyrene var især fisk, sæler og fugle. Befolkningen tilhørte Ertebøllekulturen - de sidste stenalderjægere inden man fandt ud af at dyrke jorden og bevægede sig ind i bondestenalderen.

Før havstigningen var store dele af Vendsyssel dækket af urskov. Da landet blev oversvømmet, druknede træerne og væltede om i vandet. Da fjorden tørrede ud igen 4000 år senere, var Vildmosen dækket af et fire-fem meter tykt lag af sand og

ler, men graver man ned under dette lag, finder man masser af egestammer fra urskovens tid.

Dem ville videnskabsfolk gerne have mulighed for at undersøge, men stammerne er jo lidt utilgængelige.

Et sted er et egetræ fra den tid dog lige til at gå til: På Løkken Strand, lidt nord for Furreby Bæk.

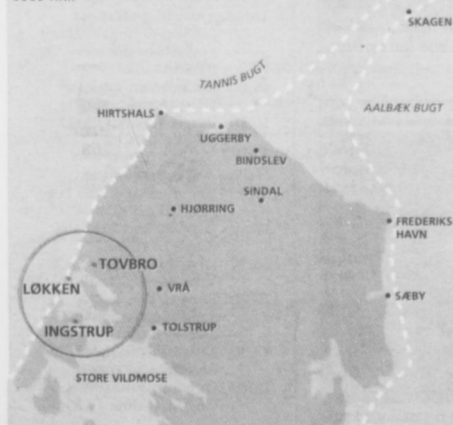
Under Løkkens klitter gemmer fjordaflejringerne sig, men lidt længere nordpå kan aflejringerne ses i klinten og ved Blånæs stikker egestammer ud af klinten.

Delegationer fra Århus Universitet har undersøgt stammerne ved Blånæs og taget de prøver, der fastslår, at det er 8000 år siden Littorinahavet trængte ind over Vendsyssel.

VILDMOSEFJORDEN

6000 f.kr.

GRAFIK: JETTE KLOCKERHOLM

Kilder: Per Lysdahl, Vendsyssel Historiske Museum, og »Geologisk set: Det nordlige Jylland«.

Lavningen ved Tovbro var for 8000 år siden helt dækket af vand.

Foto: Kurt Bering